

С. В. Візиренко,
к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування,
Національний університет "Запорізька політехніка"
ORCID ID: 0000-0002-8163-7411

К. В. Іваніцький,
магістр з обліку і оподаткування, Національний університет "Запорізька політехніка"
ORCID ID: 0000-0002-4099-544X

DOI: 10.32702/2306-6814.2020.23.58

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З КОНТРАГЕНТАМИ

S. Vizirenko,
PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department
of Accounting and Taxation, National University "Zaporizhzhye Polytechnic"
K. Ivanitskyi,
Master's student of the Department of Accounting and Taxation,
National University "Zaporizhzhye Polytechnic"

ORGANIZATION OF ACCOUNTING OF SETTLEMENTS WITH CONTRACTORS

У статті розглянуто та охарактеризовано організацію обліку з контрагентами. Погашення зобов'язань за розрахунками є досить актуальним, оскільки розрахунки з контрагентами на підприємствах мають не зовсім позитивну характеристику, тому що це є заборгованість на тривалі терміни її погашення. Узагальнено, що основними об'єктами обліку розрахунків з контрагентами є: операції за розрахунками з контрагентами; товарно-матеріальні цінності, що надходять від постачальників; виконані роботи та надані послуги; кошти, сплачені за зобов'язаннями; заборгованість за розрахунками з контрагентами. Організація обліку розрахунків з контрагентами включає: вибір форми розрахунків; розробку картотек контрагентів; установлення порядку первинного обліку розрахункових операцій та оперативного контролю за станом розрахунків з контрагентами; вибір методики та техніки ведення синтетичного та аналітичного обліку розрахунків із покупцями та замовниками і кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги. Виконання своєчасної перевірки розрахунків з контрагентами, попередження прострочення заборгованості повинні бути основою в організації їх обліку.

Класифікація заборгованості дає можливість управлінцям отримати більш чітку та детальну інформацію, завдяки якій зменшується ймовірність виникнення помилок. З метою раціонального, своєчасного контролю та управління поточною кредиторською заборгованістю за товари, роботи, послуги доцільно групувати кредиторську заборгованість за її видами, використовуючи терміни погашення та умови погашення. Виконання своєчасної перевірки розрахунків з контрагентами, попередження прострочення кредиторської заборгованості повинні бути основою в організації їх обліку.

За результатами дослідження приходимо до висновку, що основою своєчасності здійснення розрахунків з контрагентами є вчасне подання якісної інформації, щодо розрахунків, що є можливим за умови організації деталізованого аналітичного обліку. Отже, організація обліку розрахунків з контрагентами за запропонованою системою субрахунків та рахунків аналітичного обліку забезпечить формування належного інформаційного забезпечення, необхідного для своєчасного прийняття управлінських рішень та здійснення оперативного контролю за заборгованістю контрагентів.

The article considers and characterizes the organization of accounting with counterparties. Repayment of settlement liabilities is quite relevant, as settlements with counterparties in enterprises are not entirely positive, because it is a debt for long-term repayment.

It is generalized that the main objects of accounting for settlements with counterparties are: transactions for settlements with counterparties; inventory coming from suppliers; performed works and provided services; funds paid on liabilities; arrears on settlements with counterparties. The organization of accounting for settlements with counterparties includes: the choice of form of payment; development of files of contractors; establishment of the order of primary accounting of settlement operations and operative control over the state of settlements with counterparties; choice of methods and techniques of conducting synthetic and analytical accounting of settlements with buyers and customers and accounts payable for goods, works, services. Performing timely verification of settlements with counterparties, prevention of overdue debts should be the basis for organizing their accounting.

Debt classification enables managers to obtain clearer and more detailed information, which reduces the likelihood of errors. In order to rationally, timely control and manage current accounts payable for goods, works, services, it is advisable to group accounts payable by its types, using the terms of repayment and repayment terms. Execution of timely verification of settlements with counterparties, prevention of overdue accounts payable should be the basis for organizing their accounting.

According to the results of the study, we come to the conclusion that the basis for the timeliness of settlements with counterparties is the timely submission of quality information on settlements, which is possible provided the organization of detailed analytical accounting. Thus, the organization of accounting for settlements with counterparties according to the proposed system of sub-accounts and analytical accounting accounts will ensure the formation of appropriate information support necessary for timely management decisions and operational control over the debt of counterparties.

Ключові слова: розрахунки з контрагентами, розрахунки з покупцями, розрахунки з постачальниками, зобов'язання, дебіторська заборгованість, кредиторська заборгованість, розрахунки з замовниками, розрахунки з підрядниками.

Key words: settlements with contractors, settlements with buyers, settlements with suppliers, liabilities, receivables, accounts payable, settlements with customers, settlements with contractors.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Питання своєчасності проведення розрахунків з контрагентами, тобто погашення зобов'язань за розрахунками є досить актуальним, оскільки розрахунки з контрагентами на підприємствах мають не зовсім позитивну характеристику, тому що це є заборгованість на тривалі терміни її погашення. Причиною виникнення заборгованості стає недосконалість розрахунків з контрагентами та у результаті — порушення розрахункової дисципліни. Вирішення зазначеної проблеми можливе за умов правильної, налагодженої організації бухгалтерського обліку та ефективного управління зобов'язаннями.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідженням обліку розрахунків з контрагентами займалися Л.В. Бабенко, В.С. Белозерцев, І.О. Бланк, О.С. Бондаренко, Ф.Ф. Бутинець, Лучков, М.Ф. Огійчук, Л.К. Сук, Н.М. Ткаченко, В.В. Фесенко, П.Я. Хомін та ін. Проте питання організації обліку розрахунків з контрагентами вимагають додаткових досліджень.

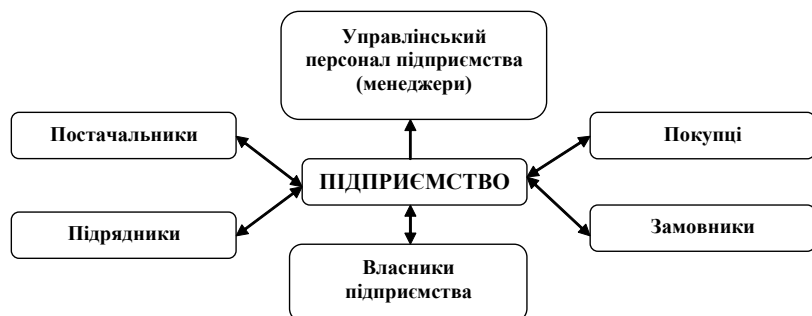
МЕТОЮ СТАТТІ

Метою статті є дослідження теоретичних положень з організації обліку розрахунків з контрагентами.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Розрахунки з контрагентами є важливою складовою процесу управління господарською діяльністю будь-якого підприємства. Основними завданнями організації обліку розрахунків з контрагентами є: формування повної, точної, достовірної інформації про стан розрахунків з контрагентами; забезпечення інформацією, яка необхідна користувачам бухгалтерської звітності; контроль за станом розрахунків, виконання договірних зобов'язань та здійснення своєчасних і правильних розрахунків з контрагентами.

Основою розрахунків з контрагентами є система відносин з покупцями та замовниками, постачальниками та підрядниками (рис. 1).

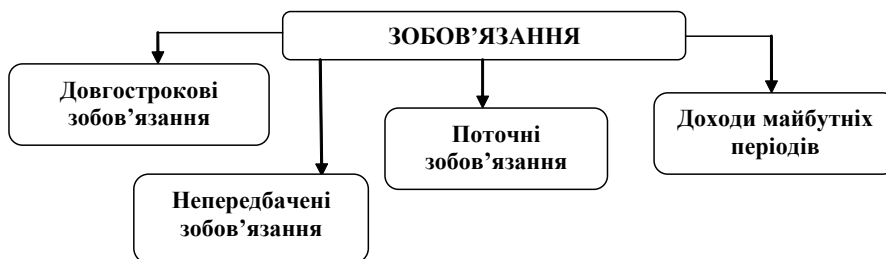
Рис. 1. Система відносин, яка утворює сутність взаєморозрахунків підприємства

Джерело: власна розробка.

Рис. 2. Класифікація дебіторської заборгованості відповідно до П(С)БО 10 "Дебіторська заборгованість"

Джерело: [3].

Рис. 3. Класифікація зобов'язань

Джерело: [4].

Згідно з П(С)БО 10 дебіторська заборгованість — сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату. Дебіторська заборгованість визнається активом, якщо існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигод та може бути достовірно визначена її сума [3].

Класифікацію дебіторської заборгованості відповідно до П(С)БО 10 подано на рисунку 2.

Довгострокова дебіторська заборгованість — сума дебіторської заборгованості, яка не виникає в ході нормального операційного циклу та буде погашена після дванадцяти місяців з дати балансу.

Поточна дебіторська заборгованість — сума дебіторської заборгованості, яка виникає в ході нормального операційного циклу або буде погашена протягом дванадцяти місяців з дати балансу.

Безнадійна дебіторська заборгованість — поточна дебіторська заборгованість, щодо якої є впевненість про її неповернення боржником або за якою минув строк позивної давності [3].

Поточна дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги визнається активом одночасно з визнанням доходу від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг та оцінюється за первісною вартістю. У разі відстрочення платежу за продукцію, товари, роботи, послуги з утворенням від цього різниці між справедливою вартістю дебіторської заборгованості та номінальною сумою грошових коштів або їх еквівалентів, що підлягають отриманню за продукцію, товари, роботи, послуги, така різниця визнається дебіторською заборгованістю за нарахованими доходами (процентами) у періоді її нарахування.

Довгострокова дебіторська заборгованість відображається в балансі за її теперішньою вартістю. Визначення теперішньої вартості залежить від виду заборгованості та умов її погашення.

Інформація, яка наводиться у примітках до фінансової звітності:

- перелік дебіторів і суми довгострокової дебіторської заборгованості;
- перелік дебіторів і суми дебіторської заборгованості пов'язаних сторін, з виділенням внутрішньогрупового сальдо дебіторської заборгованості;
- склад і суми статті балансу "Інша дебіторська заборгованість";
- метод визначення величини резерву сумнівних боргів;
- сума поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги в розрізі її класифікації за строками непогашення;
- залишок резерву сумнівних боргів за кожною статтею поточної дебіторської заборгованості, його утворення та використання у звітному році [3].

Розрахунки з контрагентами здійснюються і за зобов'язаннями.

Відповідно до НП(С)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", зобов'язання — це заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій та погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди [8].

П(С)БО 11 "Зобов'язання" визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про зобов'язання та її розкриття у фінансовій звітності, відповідно до якого зобов'язання визнається, якщо його оцінка може бути достовірно визначена та існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок його погашення [4].

З метою бухгалтерського обліку зобов'язання поділяються (подано на рис. 3):

— поточні — це зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу;

— довгострокові — всі зобов'язання, які не є поточними;

— непередбачені зобов'язання — це: а) зобов'язання, що можуть виникнути внаслідок минулих подій та існування яких буде підтверджено лише тоді, коли відбудеться або не відбудеться одна чи більше невизначених майбутніх подій, над якими підприємство не має повного контролю; або

б) теперішні зобов'язання, що виникають внаслідок минулих подій, але не визнаються, оскільки малоімовірно, що для врегулювання зобов'язання потрібно буде використати ресурси, які втілюють у собі економічні вигоди, або оскільки суму зобов'язання не можна достовірно визначити. Непередбачені зобов'язання відображаються на позабалансових рахунках підприємства за обліковою оцінкою. — доходи майбутніх періодів — це такі доходи, які виникли у даний час, але відносяться до майбутніх періодів [4].

Довгострокові зобов'язання відображаються в балансі за їх теперішньою вартістю. Визначення теперішньої вартості залежить від умов та виду зобов'язання.

Поточні зобов'язання відображаються в балансі за сумою погашення. Непередбачені зобов'язання відображаються на позабалансових рахунках підприємства за обліковою оцінкою.

Основними об'єктами обліку розрахунків з контрагентами є:

- операції за розрахунками з контрагентами;
- товарно-матеріальні цінності, що надходять від постачальників;
- виконані роботи та надані послуги;
- кошти, сплачені за зобов'язаннями;
- заборгованість за розрахунками з контрагентами.

Організація обліку розрахунків з контрагентами полягає у правильно визначених способів та методів формування первинного обліку, аналізу показників, вибору вихідної інформації, раціоналізації контролю та роботи бухгалтерії.

Організація обліку розрахунків з контрагентами включає: вибір форми розрахунків; розробку карток контрагентів; установлення порядку первинного обліку розрахункових операцій та оперативного контролю за станом розрахунків з контрагентами; вибір методики та техніки ведення синтетичного та аналітичного обліку розрахунків із покупцями та замовниками і кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги.

Необхідно, щоб форма розрахунків була обумовлена у договорах, які укладаються між контрагентами. У договорах доцільно уточнювати додаткові умови, які гарантують своєчасність розрахункових операцій, а також з'ясувати фінансові санкції при порушенні термінів розрахунків або поставок.

Таблиця 1. Рахунки з обліку розрахунків з контрагентами згідно з Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій

Синтетичні рахунки	Субрахунки	Синтетичні рахунки	Субрахунки
36 «Розрахунки з покупцями та замовниками»	361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями». 362 «Розрахунки з іноземними покупцями»	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками». 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками»
37 «Розрахунки з різними дебіторами»	371 «Розрахунки за виданими авансами». 374 «Розрахунки за претензіями». 377 «Розрахунки з різними дебіторами»	68 «Розрахунки за іншими операціями»	681 «Розрахунки за авансами одержаними». 685 «Розрахунки з іншими кредиторами»

Картотека контрагентів формує правильне складання первинного обліку та прискорює облікові роботи, і тому являються необхідною складовою організації обліку розрахунків з контрагентами.

Своєчасне і належне оформлення договору є необхідною передумовою для його оформлення. Виконання договору полягає у здійсненні сторонами прав, виконанні ними обов'язків, що випливають з договору. Відповідно до зобов'язань одна сторона (постачальник, продавець) повинна вчинити на користь іншої особи (покупцю) певну дію: передати товарно-матеріальні цінності, виконати роботи, надати послуги, а покупець має право вимагати від контрагента виконання його обов'язків. Конкретний характер дій визначається видом і змістом договору [2].

Здійснюючи фінансово-господарську діяльність, контрагенти вступають у тісну взаємодію між собою, при цьому вони змушені суворого дотримуватись умов договірних зобов'язань.

При організації обліку розрахунків із підрядниками у договорах потрібно визначити порядок сплати виконаних робіт або наданих послуг. Порядок сплати послуг, наданих на певну дату, залежить від обсягу послуг. Виконані роботи або надані послуги оформлюються Актами виконаних робіт. Після їх підписання відповідальними особами як виконавця, так і замовника, вони передаються у розрахунковий відділ бухгалтерії для оплати.

Для забезпечення своєчасності розрахунків з контрагентами необхідно розробити графік, у якому вказати терміни одержання та відправки всіх розрахункових документів, їх просування між підрозділами підприємства, строки оплати поставок та осіб, відповідальних за складання одержання документів, їх перевірку та обробку. Для забезпечення контролю за своєчасним складанням документів та їх просуванням між виконавцями необхідно розробити зведений графік руху документів по розрахунках з контрагентами. Облік розрахунків з постачальниками ведеться матеріальним відділом бухгалтерії при обліку запасів, а з підрядниками — відділом капітального будівництва або ремонтно-будівельним відділом [7].

Для обліку розрахунків з контрагентами Планом рахунків передбачені такі рахунки (табл. 1) [6].

Відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і орга-

Таблиця 2. Запропоновані рахунки з обліку розрахунків з контрагентами

Синтетичні рахунки	Субрахунки	Аналітичні рахунки
36 «Розрахунки з покупцями та замовниками»	361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями»	361.1 «Поточна дебіторська заборгованість з вітчизняними покупцями»
		361.2 «Довгострокова дебіторська заборгованість з вітчизняними покупцями»
		361.3 «Безнадійна дебіторська заборгованість з вітчизняними покупцями»
	362 «Розрахунки з іноземними покупцями»	362.1 «Поточна дебіторська заборгованість з іноземними покупцями»
		362.2 «Довгострокова дебіторська заборгованість з іноземними покупцями»
		362.3 «Безнадійна дебіторська заборгованість з іноземними покупцями»
	365 «Розрахунки з вітчизняними замовниками»	365.1 «Поточна дебіторська заборгованість з вітчизняними замовниками»
		365.2 «Довгострокова дебіторська заборгованість з вітчизняними замовниками»
		365.3 «Безнадійна дебіторська заборгованість з вітчизняними замовниками»
	366 «Розрахунки з іноземними замовниками»	366.1 «Поточна дебіторська заборгованість з іноземними замовниками»
		366.2 «Довгострокова дебіторська заборгованість з іноземними замовниками»
		366.3 «Безнадійна дебіторська заборгованість з іноземними замовниками»
37 «Розрахунки з різними дебіторами»	371 «Розрахунки за виданими авансами»	371.1 «Розрахунки в національній валюті з різними дебіторами за виданими авансами»
		371.2 «Розрахунки в іноземній валюті з різними дебіторами за виданими авансами»
	374 «Розрахунки за претензіями»	374.1 «Розрахунки в національній валюті з різними дебіторами за претензіями»
		374.2 «Розрахунки в іноземній валюті з різними дебіторами за претензіями»
	377 «Розрахунки з різними дебіторами»	377.1 «Розрахунки в національній валюті з різними дебіторами»
		377.2 «Розрахунки в іноземній валюті з різними дебіторами»
63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	631.1 «Заборгованість перед вітчизняними постачальниками, термін сплати якої не настав»
		631.2 «Відстрочена заборгованість перед вітчизняними постачальниками»
		631.3 «Прострочена заборгованість перед вітчизняними постачальниками»
	632 «Розрахунки з іноземними постачальниками»	632.1 «Заборгованість перед іноземними постачальниками, термін сплати якої не настав»
		632.2 «Відстрочена заборгованість перед іноземними постачальниками»
		632.3 «Прострочена заборгованість перед іноземними постачальниками»
	634 «Розрахунки з вітчизняними підрядниками»	634.1 «Заборгованість перед вітчизняними підрядниками, термін сплати якої не настав»
		634.2 «Відстрочена заборгованість перед вітчизняними підрядниками»
		634.3 «Прострочена заборгованість перед вітчизняними підрядниками»
	635 «Розрахунки з іноземними підрядниками»	635.1 «Заборгованість перед іноземними підрядниками, термін сплати якої не настав»
		635.2 «Відстрочена заборгованість перед іноземними підрядниками»
		635.3 «Прострочена заборгованість перед іноземними підрядниками»
68 «Розрахунки за іншими операціями»	681 «Розрахунки за авансами одержаними»	681.1 «Розрахунки в національній валюті за авансами одержаними»
		681.2 «Розрахунки в іноземній валюті за авансами одержаними»
	685 «Розрахунки з іншими кредиторами»	685.1 «Розрахунки в національній валюті з іншими кредиторами»
		685.2 «Розрахунки в іноземній валюті з іншими кредиторами»

нізації на рахунку 36 "Розрахунки з покупцями та замовниками" ведеться узагальнення інформації про розрахунки з покупцями та замовниками за відвантаженою продукцією, товари, виконані роботи й послуги, крім заборгованості, яка забезпечена векселем, а також узагальнюється інформація про розрахунки з учасниками промислово-фінансової групи. Аналітичний облік розрахунків з покупцями та замовниками ведеться за кожним покупцем та замовником за кожним пред'явленим до сплати рахунком [5].

На рахунку 37 "Розрахунки з різними дебіторами" ведеться облік розрахунків за поточною дебіторською заборгованістю з різними дебіторами за авансами виданими, нарахованими доходами, за претензіями, за відшкодуванням завданих збитків, за позиками членів кредитних спілок та за іншими операціями. Аналітичний облік ведеться за кожним дебітором, за видами заборгованості, термінами її виникнення й погашення.

На рахунку 63 "Розрахунки з постачальниками та підрядниками" ведеться облік розрахунків з постачальниками та підрядниками за одержані товарно-матеріальні цінності, виконанні роботи і надані послуги. Аналітичний облік ведеться окремо за кожним постачальником та підрядником в розрізі кожного документа (рахунку) на сплату.

На рахунку 68 "Розрахунки за іншими операціями" ведеться облік розрахунків за операціями, що не можуть бути відображені на рахунках 63 — 67. На субрахунку 685 "Розрахунки з іншими кредиторами" ведеться облік операцій, які не передбачені для обліку на інших субрахунках рахунку 68 "Розрахунки за іншими операціями".

Аналітичний облік розрахунків з іншими кредиторами ведеться окремо за підприємствами, організаціями, установами та фізичними особами, з якими здійснюються розрахунки [5].

Класифікація заборгованості дає можливість управління отримати більш чітку та детальну інформацію, завдяки якій зменшується ймовірність виникнення помилок. З метою раціонального, своєчасного контролю та управління поточною кредиторською заборгованістю за товари, роботи, послуги доцільно групувати кредиторську заборгованість за її видами, використовуючи терміни погашення та умови погашення. При цьому за терміном погашення заборгованість слід розділити на такі групи: до трьох місяців; від трьох до шести місяців; від шести до дванадцяти місяців; більше дванадцяти місяців у межах операційного циклу.

За умовами погашення заборгованість розділяється на такі групи:

- заборгованість, термін погашення якої не настав;
- відстрочена заборгованість;
- прострочена заборгованість [1].

Виконання своєчасної перевірки розрахунків з контрагентами, попередження прострочення заборгованості повинні бути основою в організації їх обліку.

Пропонуємо деталізувати рахунки обліку розрахунків з контрагентами субрахунками та аналітичними рахунками, які будуть актуальними при організації обліку розрахунків з контрагентами (табл. 2).

Запровадження на практиці запропонованої деталізації рахунків обліку розрахунків з контрагентами сприятиме формуванню належного обліково-інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень щодо організації обліку розрахунків з контрагентами.

ВИСНОВКИ З ПРОВЕДЕНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

За результатами дослідження приходимо до висновку, що основою своєчасності здійснення розрахунків з контрагентами є вчасне подання якісної інформації, щодо розрахунків, що є можливим за умови організації деталізованого аналітичного обліку. Отже, організація обліку розрахунків з контрагентами за запропованою системою субрахунків та рахунків аналітичного обліку забезпечить формування належного інформаційного забезпечення, необхідного для своєчасного прийняття управлінських рішень та здійснення оперативного контролю за заборгованістю контрагентів.

Література:

1. Білозерцев В.С., Худякова О.С. Методика обліку та аудиту розрахунків з контрагентами на підприємстві. *Економіка та держава*. 2019. № 1. С. 73—77.
2. Візіренко С.В., Мансурова А.Д. Організація та методика внутрішнього контролю забезпечення виконання договірних зобов'язань. *Сталий розвиток економіки*. 2018. № 3 [40]. С. 162—169.
3. Дебіторська заборгованість: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10. Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237. URL: <http://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021475.html> (дата звернення: 10.11.2020).
4. Зобов'язання: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11. Наказ Міністерства фінансів України від 31.01.2000 р. № 20. URL: <http://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standartbuhgalterskogo/>

[pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021476.html](http://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/plan-rah/instrukciya-pro-zastosuvannya-1021038.html) (дата звернення: 10.11.2020).

5. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Міністерство фінансів України від 09.12.2002. № 1012. URL: <http://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/plan-rah/instrukciya-pro-zastosuvannya-1021038.html> (дата звернення: 10.11.2020).

6. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <http://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/plan-rah/plan-schetov-buhgalterskogo-1021043.html> (дата звернення: 10.11.2020).

7. Островерха Р.Е. Організація обліку: навч. посіб. Київ, Центр учбової літератури, 2012. 568 с.

8. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV-ВР. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 10.10.2020).

References:

1. Belozertsev V.S., Khudyakova O.S. (2019), "Methods of accounting and audit of settlements with contractors at the enterprise", *Economy and state*, vol. 1, pp. 73—77.
  2. Vizirenko, S.V. Mansurova, A.D. (2018), "Organization and methods of internal control to ensure the fulfillment of contractual obligations", *Stalyj rozvytok ekonomiky*, vol. 3 [40], pp. 162—169.
  3. Ministry of Finance of Ukraine (1999), "Accounts receivable: Accounting regulations (standard) 10", available at: <http://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021475.html> (accessed 10 November 2019).
  4. Ministry of Finance of Ukraine (2000), "Obligations: Accounting regulations (standard) 11", available at: <http://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standartbuhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021476.htm> (accessed 10 November 2019).
  5. Ministry of Finance of Ukraine (2002), "Instruction about application of Card of accounts of record-keeping of assets, capital, zobov'yazan' and economic operations of enterprises and organizations", available at: <http://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/plan-rah/instrukciya-pro-zastosuvannya-1021038.html> (accessed 10 November 2019).
  6. Ministry of Finance of Ukraine (1999), "Chart of accounts for assets, capital, liabilities and business operations of enterprises and organizations", available at: <http://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/plan-rah/plan-schetov-buhgalterskogo-1021043.html> (accessed 10 November 2019).
  7. Ostroverkha R.E. (2012), "Organization of accounting", Center for Educational Literature, p. 568.
  8. Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The Law of Ukraine "On accounting and financial reporting in Ukraine.", available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (accessed 10 November 2019).
- Стаття надійшла до редакції 15.11.2020 р.*